

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 10. 3. 2016

Číslo: Ročník 26 (2016), Číslo 1

Sekce: Z knihovnických organizací

Název článku: Sekce služeb osobám se specifickými potřebami aneb Bezbariérová knihovna

Autor: Helena Hubatková Selucká

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20160125>

Sekce služeb osobám se specifickými potřebami aneb Bezbariérová knihovna

Helena Hubatková Selucká

Myšlenka zabývat se potřebami lidí se specifickými potřebami a z tohoto hlediska hodnotit přístupnost knihoven vznikla ze studentského projektu „Bezbariérová knihovna“ šesti studentek magisterského programu Kabinetu informačních studií a knihovnictví Filosofické fakulty Masarykovy univerzity v roce 2012. Už tehdy se navazovalo na mezinárodní i tuzemská doporučení, jak jednat s lidmi se specifickými potřebami a nabízet rovný přístup v knihovnách.

Studentky zpracovaly první text standardu a postupně oslovovaly odborníky z různých oblastí podpory lidí se specifickými potřebami i samotné zainteresované osoby, tedy lidi se specifickými potřebami. Ukázala se velká názorová nevyhraněnost: co vyhovovalo jednomu, vadilo druhému, ale i přesto se v průběhu let podařilo vytvořit Standard Handicap Friendly a k této problematice uspořádat několik seminářů v různých koutech České republiky, vždy ale v knihovnách.

Po absolvování studia byla práce na standardu hotová, ale chyběly metodické podklady a doporučení pro další postup českých knihoven. Iniciativa studentek proto přešla pod Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR pod názvem Sekce služeb osobám se specifickými potřebami. Z původního týmu zůstala jedna studentka, ale přibyla řada knihovnic a knihovníků, které tato problematika zaujala a kteří chtěli (a chtějí) nést myšlenku přístupných knihoven.

V roce 2014 se díky Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR a Ministerstvu kultury ČR podařilo dokončený materiál vydat v tištěné i elektronické verzi^[1] a nabídnout knihovnám pilotní certifikaci zdarma. Do pilotního projektu se zapojila Knihovna města Ostravy a Knihovna Jiřího Mahena v Brně, které chtěly získat Standard Handicap Friendly pro osoby se zrakovým postižením. Tým odborníků, který se posouzením knihoven zabýval, se shodl na udělení standardu a ten byl v uplynulém roce slavnostně předán na konferenci Knihovny současnosti.

Dokončený materiál se kromě základních bodů Standardu Handicap Friendly vymezujících v obecné rovině přístupnou knihovnu skládá také z podrobné metodiky specifikující, jakým způsobem může knihovna certifikát získat. Tyto informace jsou vždy obsaženy ve dvou rovinách – univerzální metodice platné pro všechny typy postižení a dále konkrétních specifikacích, které jsou platné jen pro určitý typ postižení (zrakové, sluchové, mentální nebo tělesné). Tento kompromis vzešel z dlouhodobé debaty o podobě materiálu, jejímž cílem bylo, aby standard obsahoval vše potřebné a zároveň byl srozumitelný.

Jeden materiál byl dokončen, členové sekce se stali poradním hlasem v různých komisích zabývajících se problematikou lidí se specifickými potřebami v knihovnách, proběhla řada seminářů. Přesto je nutné pokračovat. Nejen v certifikování českých knihoven, ale i v tvorbě dalších metodik. Aktuálně se pracuje na metodice pro osoby s duševním onemocněním a pro příslušníky menšin. Oba dokumenty by měly pracovníkům knihoven pomoci zorientovat se v potřebách a postupech, jak udělat svou knihovnu Handicap Friendly, tedy bezbariérovou (přístupnou).

Kontakt na autorku: hubatkovaselucka@gmail.com

Další informace o činnosti sekce a podrobnosti k certifikování lze získat na adrese: <http://bezbarierova.knihovna.cz/> nebo na <http://skipcr.cz/odborne-organy/sekce-sluzeb-osobam-se-specifickymi-potrebami>

[1] ČERNIŇÁKOVÁ, Eva et al. *Rovný přístup - Standard Handicap Friendly: metodická příručka pro práci knihoven s uživateli s postižením*. 1. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut, 2014, 92 s. ISBN 978-80-7050-641-7. Dostupné také z: http://ipk.nkp.cz/docs/Rovny_pristup.pdf

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz